

Projekt
z dnia listopada 2022r.

UCHWAŁA Nr
RADY MIEJSKIEJ W TARNOWIE
z dnia 2022r.

w sprawie ustanowienia roku 2023 w Tarnowie
Rokiem Karola Olszewskiego i Zygmunta Wróblewskiego

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022r. poz. 559, 583, 1005, 1079 i 1561) Rada Miejska w Tarnowie uchwala, co następuje:

§ 1. Ustanawia się rok 2023 w Tarnowie – Rokiem Karola Olszewskiego i Zygmunta Wróblewskiego.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Tarnowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Tarnowie

Jakub Kwaśny

W imieniu Klubu Radnych PiS
Miroslaw Biedron

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie ustanowienia roku 2023 w Tarnowie
Rokiem Karola Olszewskiego i Zygmunta Wróblewskiego.

Karol Olszewski i Zygmunt Wróblewski - najszynniejsi polscy fizycy, chemicy, profesorowie Uniwersytetu Jagiellońskiego, członkowie Akademii Umiejętności jako pierwsi na świecie 140 lat temu skroplili tlen, azot i tlenek węgla.

Karol Olszewski (1846 – 1915) był synem ziemianina zamordowanego podczas rzezi galicyjskiej i Anny ze Zwoleńskich. Jako absolwent I Liceum Ogólnokształcącego w Tarnowie w 1866 roku uzyskał świadectwo dojrzałości z celującymi wynikami. Studiował na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie gdzie później kierował Katedrą Chemii Ogólnej i Nieorganicznej. Kształcił się również w Heidelbergu.

W początkowym okresie pracy dokonywał analiz chemicznych wód studziennych i rzecznych. W 1907 r. badał wody ze Świerczkowa - dzisiejsze Mościce na potrzeby planowanej budowy wodociągów w Tarnowie.

Zygmunt Wróblewski urodził się w Grodnie w 1845 r. Studiował w Kijowie. Za udział w powstaniu styczniowym został zesłany na Sybir. Po pięciu latach powrócił do Warszawy. Kształcił się w Heidelbergu, w Monachium i Strasburgu. Prowadził badania nad wzbudzeniem elektryczności środkami mechanicznymi. Badał pomiar prędkości dźwięku w gazach i ciałach stałych. Zajmował się również dyfuzją gazów. Kierował Katedrą Fizyki na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie gdzie podjął współpracę ze znanym profesorem chemii z UJ – Karolem Olszewskim. Zmarł w 1880 roku.

Prace Karola Olszewskiego i Zygmunta Wróblewskiego były nie tylko kolejnym krokiem w poznaniu praw natury, ale również ważnym krokiem w rozwoju cywilizacji. Wniosły one istotny wkład w powstanie kriogeniki - techniki skraplania gazów i otrzymywania niskich temperatur. Kriogenika odgrywa dziś ważną rolę w badaniach naukowych, ale ma także szerokie zastosowanie praktyczne w przemyśle, medycynie czy w fizjoterapii. Pamięć o tym odkryciu jest zapisana w historii Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Skroplenie składników powietrza w 1883 roku jakiego dokonali było jednym z najważniejszych odkryć w skali światowej w drugiej połowie XIX-go wieku.

Profesorowie Karol Olszewski i Zygmunt Wróblewski byli niekwestionowanymi światowymi autorytetami naukowymi. Działalność naukową uważali za swoje posłannictwo przyjmując go z pełnym oddaniem i entuzjazmem, niewiele miejsca pozostawiając na życie prywatne.

Biorąc pod uwagę 140. rocznicę tak ważnego dla ludzkości odkrycia naukowego Rada Miejska w Tarnowie pragnie upamiętnić to wydarzenie i przybliżyć postaci Karola Olszewskiego i Zygmunta Wróblewskiego, aby byli inspiracją dla współczesnych.

W imieniu Klubu Radych PiS
Krzysztof Brodoh